

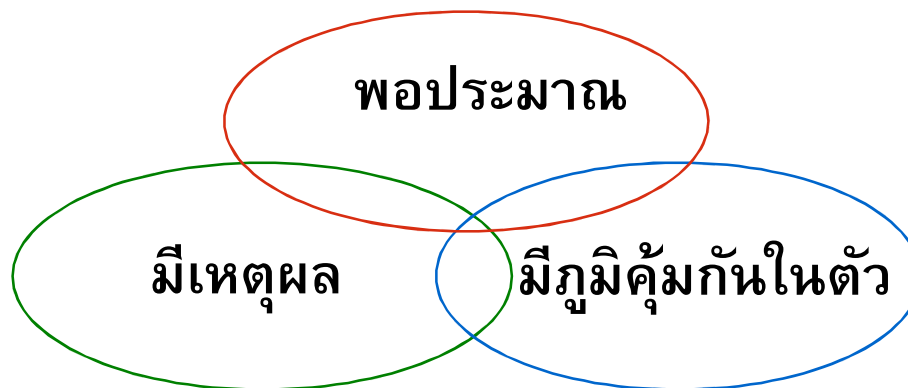
ปรัชญา
ของ
เศรษฐกิจ
พอเพียง
**Sufficiency
Economy**

“เศรษฐกิจพอเพียง
เป็นเสมือนรากฐานของชีวิต
รากฐานความมั่นคงของแผ่นดิน
เปรียบเสมือนเสาเข็ม
ที่รองรับบ้านเรือน
ตัวอาคารไว้ นั่นเอง
สิ่งก่อสร้างจะมั่นคงได้
ก็อยู่ที่เสาเข็ม
แต่คนส่วนมากมองไม่เห็นเสาเข็ม
และลืมเสาเข็มเสียด้วยซ้ำไป”

พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ทางสายกลาง ►► พอเพียง

เงื่อนไขความรู้
รอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง

เงื่อนไขคุณธรรม
ซื่อสัตย์สุจริต อุดม เพียร มีสติ ปัญญา

ชีวิต เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ศาสนา

ก้าวหน้า สมดุล มั่นคง และยั่งยืน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

หลักของความพอประมาณ (พอดี) 5 ประการ

1.พอดีด้านจิตใจ

เข้มแข็ง มีจิตสำนึกที่ดี เอื้ออาทร ประนีประนอม นึกถึงประโยชน์ส่วนรวม

2.พอดีด้านสังคม

ช่วยเหลือเกื้อกูล รักรักษาวิถี สร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัวและชุมชน

3.พอดีด้านทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

รู้จักใช้และจัดการอย่างฉลาดและรอบคอบและเกิดความยั่งยืนสูงสุด

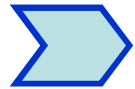
4.พอดีด้านเทคโนโลยี

รู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมและสอดคล้องต่อความต้องการ เป็นประโยชน์ต่อสภาพแวดล้อมและเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและพัฒนาจากภูมิปัญญาชาวบ้านก่อน

5.พอดีด้านเศรษฐกิจ

เพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย ดำรงชีวิตอย่างพอควร พออยู่ พอกิน สมควรตามอัตภาพและฐานะของตน

หลักของความมีเหตุผล 5 ประการ

1. ยึดความประหยัด ตัดทอนค่าใช้จ่ายในทุกด้าน ลดความฟุ่มเฟือยในการดำรงชีวิต

2. ยึดถือการประกอบอาชีพด้วยความถูกต้อง สุจริต แม้จะตกอยู่ในภาวะขาดแคลนในการดำรงชีวิต

3. ละเลิกการแก่งแย่งผลประโยชน์และแข่งขันในทางการค้าขายประกอบอาชีพแบบต่อสู้กันอย่างรุนแรง

4. ไม่หยุดนิ่งที่หาหนทางในชีวิต หลุดพ้นจากความทุกข์ยาก

5. ปฏิบัติตนในแนวทางที่ดี ลด เลิก สิ่งชั่วกิเลสให้หมดสิ้นไป ไม่ก่อความชั่วให้เป็นเครื่องทำลายตัวเอง ทำลายผู้อื่น พยายามเพิ่มพูนรักษาความดี ที่มีอยู่ให้งอกงามสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

หลักของควมามีภูมิคุ้มกัน
2 ประการ

ภูมิปัญญา : มีความรู้ รอบครอบ และระมัดระวัง

ภูมิธรรม : ซื่อสัตย์ สุจริต ขยันอดทนและแบ่งปัน

พอเพียง คือ ไม่เบียดเบียน

ความพอเพียงนี้ อาจจะมีของหรูหราก็ได้
แต่ว่าต้องไม่เบียดเบียนคนอื่น
ต้องให้พอประมาณตามอัตภาพ พูดจาก็พอเพียง
ทำอะไรก็พอเพียง ปฏิบัติตนก็พอเพียง

พระราชดำรัส (๔ ธ.ค. ๒๕๔๑)

โลภน้อย คือ พอเพียง

คนเราถ้าพอในความต้องการ
ก็มีความโลภน้อย

เมื่อมีความโลภน้อย ก็เบียดเบียนคนอื่นน้อย.
ถ้าทุกประเทศมีความคิด-อันนี้ไม่ใช่เศรษฐกิจ-
มีความคิดว่าทำอะไรต้องพอเพียง
หมายความว่า พอประมาณ ไม่สุดโต่ง
ไม่โลภอย่างมาก คนเราก็อยู่เป็นสุข.

พระราชดำรัส (๔ ธ.ค. ๒๕๔๑)

เป้าหมายของการพัฒนา

การพัฒนาคนให้ **พออยู่พอกิน → อยู่ดีมีสุข**

พึ่งตนเองได้ระดับหนึ่ง **มีศักยภาพ / มีทางเลือก**

สุขภาพ ความรู้ ทักษะ อาชีพ เสรีภาพ

อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม **ได้อย่างสันติสุข**

ไม่เบียดเบียน ไม่เอาัดเอาเปรียบ แบ่งปันเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

มีจิตเมตตา จิตสาธารณะ

อยู่ร่วมกับธรรมชาติ **& สิ่งแวดล้อม** **ได้อย่างยั่งยืน**

ไม่ทำลาย เห็นคุณค่า อนุรักษ์

สรุปเศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร

- เป็นวิถีการดำเนินชีวิต ที่ใช้คุณธรรมนำความรู้
- เป็นการพัฒนาตัวเอง ครอบครัว องค์กร ชุมชน สังคม ประเทศชาติ ให้ก้าวหน้าไปพร้อมกับความสมดุล มั่นคง ยั่งยืน
- เป็นหลักปฏิบัติเพื่อให้อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ระหว่างคนกับคนในสังคม และคนกับธรรมชาติ

**การประยุกต์ใช้
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**

การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

- โดยพื้นฐานก็คือ การพึ่งตนเอง เป็นหลัก
การทำอะไรอย่างเป็นขั้นเป็นตอน รอบคอบ ระมัดระวัง
- พิจารณาถึงความพอดี พอเหมาะ พอควร ความสมเหตุสมผล
และการพร้อมรับความเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ
- การสร้างสามัคคีให้เกิดขึ้น บนพื้นฐานของความสมดุลในแต่
ละส่วน แต่ละระดับ
- ครอบคลุมทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี ทรัพยากร
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงจิตใจ และวัฒนธรรม

การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในด้านต่างๆ

ด้านเศรษฐกิจ	ลดรายจ่าย/เพิ่มรายได้/ใช้ชีวิตอย่างพอควร/คิดและวางแผนอย่างรอบคอบ/มีภูมิคุ้มกันไม่เสี่ยงเกินไป/การเลือกทางเลือกรอง
ด้านจิตใจ	มีจิตใจเข้มแข็ง พึ่งตนเองได้ / มีจิตสำนึกที่ดี / เอื้ออาทร ประณีประนอม / นึกถึงผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก
ด้านสังคม	ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน / รู้รักสามัคคี / สร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัวและชุมชน
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	รู้จักใช้และจัดการอย่างฉลาดและรอบคอบ / เลือกใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด / ฟื้นฟูทรัพยากรเพื่อให้เกิดความยั่งยืนสูงสุด
ด้านเทคโนโลยี	รู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการและสภาพแวดล้อม (ภูมิสังคม) / พัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาชาวบ้านเองก่อน / ก่อให้เกิดประโยชน์กับคนหมู่มาก

ตัวอย่างแนวทางการวิเคราะห์ความพอเพียง

โดยใช้ หลักสัปปุริสธรรม ๗

๑. รู้เหตุ	}	ความมีเหตุมีผล
๒. รู้ผล		
๓. รู้ตน	}	ความพอประมาณ
๔. รู้ประมาณ		
๕. รู้กาล	}	มีภูมิคุ้มกันที่ดี
๖. รู้บุคคล		
๗. รู้ชุมชน		

คุณลักษณะของกิจกรรม ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

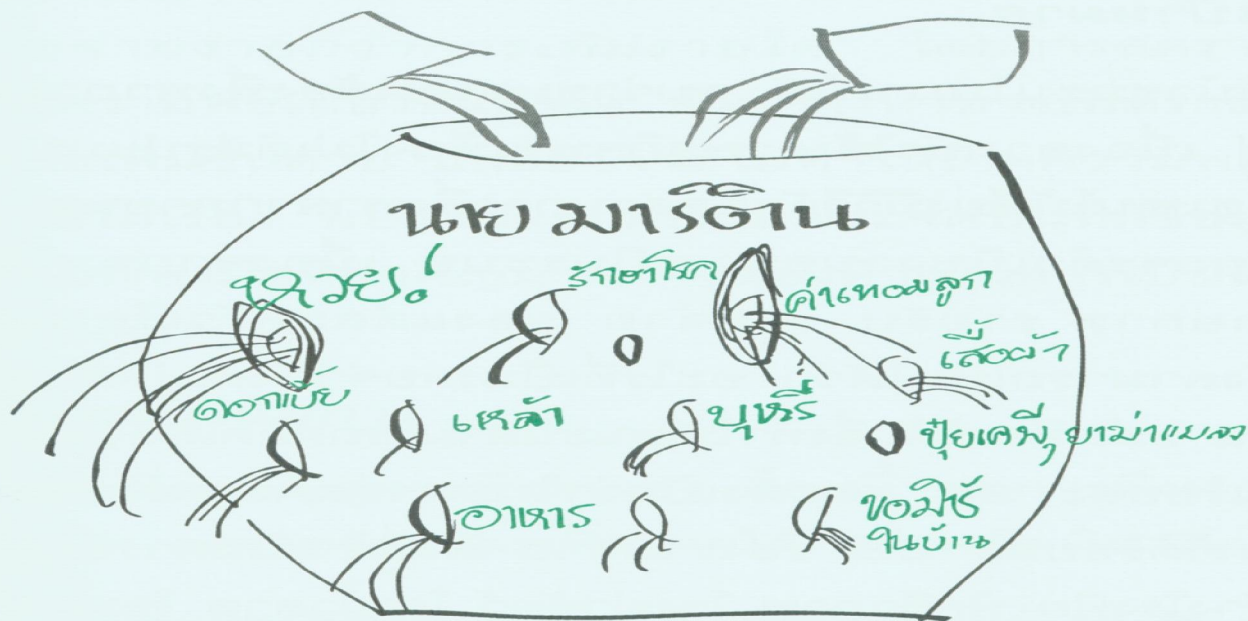
ความพอประมาณ	ความมีเหตุมีผล	มีภูมิคุ้มกันที่ดี
<ul style="list-style-type: none">■ พอเหมาะกับสภาพ/อัตรภาพของตน (ปัจจัยภายใน)■ พอควรกับภูมิสังคม/ (ปัจจัยภายนอก) <p>(สมดุล)</p>	<ul style="list-style-type: none">■ รู้สาเหตุ – ทำไม■ รู้ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง■ วิชาการ/กฎหมาย /ความเชื่อ/ประเพณี■ รู้ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในด้านต่าง ๆ <p>(รอบรู้/สติ ปัญญา)</p>	<ul style="list-style-type: none">■ คำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ■ รู้เท่าทันและเตรียมความพร้อม (วางแผน/รอบคอบ/เรียนรู้/พัฒนาตน/จิตสาธารณะ/รักษาสິงแวดล้อม) <p>(ไม่ประมาท)</p>

สามารถพึ่งตนเองได้ และเป็นที่พึ่งของผู้อื่นได้ในที่สุด

ตัวอย่างการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง ในระดับบุคคลและครอบครัว

แผนภาพที่ ๔-๑

พวกเราจะเลือกหาผ้าใส่ตุ้ม หรือ จะอุดรูรั่วของตุ้มก่อน?

พวกเราจะเลือกหาผ้าใส่ตุ้ม หรือ
จะอุดรูรั่วตุ้ม ก่อน ?

ตัวอย่างการใช้จ่ายอย่างพอเพียง

- พอประมาณ** : รายจ่ายสมดุลกับรายรับ
- มีเหตุมีผล** : ใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล / มีความจำเป็น / ไม่ใช่สิ่งของ
เกินฐานะ / ใช้ของอย่างคุ้มค่าประหยัด
- มีภูมิคุ้มกัน** : มีเงินออม / แบ่งปันผู้อื่น / ทำบุญ
- ความรู้คู่คุณธรรม** : ประกอบอาชีพที่สุจริต ด้วยความ
ขยันหมั่นเพียร ใช้สติปัญญาในการตัดสินใจ
และดำเนินการต่างๆ เพื่อให้เท่าทันต่อการ
เปลี่ยนแปลง

สรุปข้อสังเกตเกี่ยวกับ การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง

- การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เกิดได้หลายด้าน และหลายรูปแบบ **ไม่มีสูตรสำเร็จ** แต่ละคนจะต้องพิจารณา **ปรับใช้** ตามความเหมาะสม ให้สอดคล้องกับเงื่อนไข และสภาพที่ตนเผชิญอยู่
- ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จะช่วยให้เรา **“ถูกคิด”** ว่ามีทางเลือกอีกทางหนึ่ง ที่จะช่วยให้เกิดความยั่งยืน มั่นคง และสมดุลในระยะยาว

เศรษฐกิจพอเพียงกับการศึกษา

ตัวอย่างกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา (ด้านเศรษฐกิจ)

หลักปฏิบัติ	ตัวอย่างกิจกรรม
<p>๑. รู้จักการใช้จ่ายของตนเอง</p> <ul style="list-style-type: none">● ใช้จ่ายอย่างมีเหตุมีผล อย่างพอประมาณ ประหยัด เท่าที่จำเป็น	<ul style="list-style-type: none">● บันทึกบัญชีรายรับและรายจ่าย● วิเคราะห์บัญชีรายรับและรายจ่าย● แลกเปลี่ยนประสบการณ์● ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การบริโภคเพื่อลดรายจ่ายที่ฟุ่มเฟือย

ตัวอย่างกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา (ด้านเศรษฐกิจ)

หลักปฏิบัติ	ตัวอย่างกิจกรรม
<p data-bbox="271 528 896 710">๒. รู้จักออมเงิน มีกลไก ลดความเสี่ยง</p> <ul data-bbox="383 751 963 1157" style="list-style-type: none"><li data-bbox="383 751 875 821">● ระบบสวัสดิการ<li data-bbox="383 863 831 933">● ระบบออมเงิน<li data-bbox="383 975 831 1045">● ระบบสหกรณ์<li data-bbox="383 1086 963 1157">● ระบบประกันต่าง ๆ	<ul data-bbox="1122 751 1727 1157" style="list-style-type: none"><li data-bbox="1122 751 1682 821">● ออมอย่างพอเพียง<li data-bbox="1122 863 1626 933">● สัปดาห์การออม<li data-bbox="1122 975 1727 1157">● จัดตั้งกลุ่ม/สหกรณ์ ออมทรัพย์

ตัวอย่างกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา (ด้านเศรษฐกิจ)

หลักปฏิบัติ	ตัวอย่างกิจกรรม
<p>๓. รู้จักประหยัด</p> <ul style="list-style-type: none">● ใช้และกินอย่างมีเหตุผล ไม่ฟุ่มเฟือย● ใช้พลังงานเท่าที่จำเป็น● ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า	<ul style="list-style-type: none">● ปลุกผักสวนครัวรั้วกินได้● เลี้ยงปลา เลี้ยงไก่ ไก่กิน ไข่ขาย● ใช้สินค้าที่ประหยัดพลังงาน● รีไซเคิลขยะเพื่อนำมาใช้ใหม่● นำของเหลือใช้ มาทำให้เกิดประโยชน์

ตัวอย่างกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา (ด้านเศรษฐกิจ)

หลักปฏิบัติ	ตัวอย่างกิจกรรม
<p>๔. พึ่งตนเองได้ทางเศรษฐกิจ โดยผลิต หรือสร้างรายได้ ที่</p> <ul style="list-style-type: none"> ● สอดคล้องกับความต้องการ ● สอดคล้องกับภูมิสังคม ● สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ● สอดคล้องกับทรัพยากรท้องถิ่น 	<p>เน้นการผลิตเพื่อพึ่งตนเอง ให้พอเพียงกับการบริโภค และการผลิตที่หลากหลาย เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ปลูกพืชผักผสมผสาน ● ปลูกพืชสมุนไพรไทย ● ผลิตสินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ● จัดอบรมพัฒนาอาชีพในชุมชน

ตัวอย่างกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา (ด้านสังคม)

หลักปฏิบัติ	ตัวอย่างกิจกรรม
<p>๕. รู้จักช่วยเหลือสังคม หรือชุมชน</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ปลูกจิตสำนึก สาธารณะ ● ปลูกฝังความสามัคคี ● ปลูกฝังความเสียสละ ● เผยแพร่องค์ความรู้ เศรษฐกิจพอเพียง 	<p>พัฒนาความรู้คู่คุณธรรม ผ่านกิจกรรมรวมกลุ่มต่าง ๆ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● จัดกิจกรรมลด ละ เลิก อบายมุข ● จัดกิจกรรมช่วยเหลือ ผู้ด้อยโอกาส ● จัดค่ายพัฒนาเยาวชน ● จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ภายในชุมชน

ตัวอย่างกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา (ด้านสิ่งแวดล้อม)

หลักปฏิบัติ	ตัวอย่างกิจกรรม
<p>๖. สร้างสมดุลของทรัพยากรธรรมชาติ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ปลุกจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม ● ฟื้นฟูแหล่งเสื่อมโทรมในท้องถิ่น ● ฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรในท้องถิ่น ● ฟื้นฟูดูแลสถานที่ท่องเที่ยวในท้องถิ่น 	<p>พัฒนาความรู้เกี่ยวกับดิน น้ำ ป่า เพื่อฟื้นฟู รักษา</p> <ul style="list-style-type: none"> ● โครงการชีววิถี ● จัดอบรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ● จัดทำฝายแม้ว

ตัวอย่างกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา (ด้านวัฒนธรรม)

หลักปฏิบัติ	ตัวอย่างกิจกรรม
<p>๗. สืบสานวัฒนธรรมไทย</p> <ul style="list-style-type: none"> ● สร้างจิตสำนึกรักษ์ไทย รักบ้านเกิด ● ฟื้นฟูและอนุรักษ์อาหาร ประจำท้องถิ่น ● ฟื้นฟูและอนุรักษ์ดนตรีไทย และเพลงไทย ● ฟื้นฟูและอนุรักษ์วัตถุโบราณ และโบราณสถาน 	<ul style="list-style-type: none"> • ปลุกฝังมารยาทไทย • ส่งเสริมอาหารประจำท้องถิ่น • ส่งเสริมการใช้ภาษาไทยและ ภาษาประจำท้องถิ่น • ทำนุบำรุงโบราณวัตถุและ โบราณสถาน • พัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น • รณรงค์การใช้สินค้าไทย

ตัวอย่างกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา (ด้านวัฒนธรรม)

หลักปฏิบัติ	ตัวอย่างกิจกรรม
<p>๘. ส่งเสริมพระพุทธศาสนา</p> <ul style="list-style-type: none">● ปลุกจิตสำนึกความรักชาติ● ตระหนักถึงคุณค่าของพระพุทธศาสนาและศาสนาที่ตนศรัทธา● จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์	<ul style="list-style-type: none">● ให้ความสำคัญกับการรักษาศิลปะหรือสวดมนต์เป็นประจำ● ส่งเสริมการฝึกอบรมสมาธิภาวนา● ร่วมกันทะนุบำรุงศาสนาด้วยการปฏิบัติบูชา และการร่วมดูแลวัด และศาสนสถานต่าง ๆ

การเขียนแผนแบบบูรณาการ

- ยึดสาระสังคมเป็นหลัก เพราะสังคมจะมีหัวข้อ และเนื้อหาชัดเจนให้สอดแทรกความคิด/คุณค่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ลงไปได้
- ยุทธศาสตร์การสอนของครู สอดแทรกความรับผิดชอบ ความคิดอิสระ ริเริ่มสร้างสรรค์ลงไป
- เน้นให้เด็กแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว โดยมีครูคอยชักจูงให้คิดแบบ โยนิโสมนสิการ และมีกัลยาณมิตรคอยท้วงติง แนะนำ ด้วยความจริงใจ
- เพื่อความอยู่ร่วมกันอย่างเกิดประโยชน์และเป็นสุข ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงในการเรียนรู้

พอมี่ พออยู่ พอกิน ครับ

สวัสดี